

ZOZNÁMTE SA...

*Charlie
Bucket*

*pán
Willy
Wonka*

*Augustín
Glocka*

*Mike
Telle*

*Ruženka
Buráková*

Umpa-Lumpovia

*Viola
Fialová*

19

Výroba noviniek: nevycmúľateľné cmúľanky a chlpaté karamelky

Keď pán Wonka prikázal člň zastaviť, Umpa-Lumpovia ponorili veslá do čokoládovej rieky a začali rázne veslovať proti prúdu. Člň zastal.

Umpa-Lumpovia ho pristavili k červeným dverám. Bol na nich nápis: VÝROBA NOVINIEK – CUDZÍM VSTUP ZAKÁZANÝ! Pán Wonka vybral z vrečka kľúč, naklonil sa cez bok člňa a vsunul kľúč do dverí.

„*Toto je výskumno-výrobná hala, najdôležitejšia hala v celej továrni,*“ vysvetľoval. „Tu sa miešajú a varia všetky moje najtajnejšie recepty. Starý Chamťo by dal aj svoje predné zuby za to, aby mohol nakuknúť dovnútra čo i len na tri minútky. A tak isto Chabro, Chmaták a ďalší prešibaní výrobcovia čokolád. Ale teraz ma počúvajte! Nepotulujte sa horedoľu po hale. Ničoho sa nedotýkajte, nič neochutnávajte, do ničoho nestrkajte prsty! Je to jasné?“

„Áno, áno,“ volali deti. „Nebudeme sa ničoho dotýkať.“

„Do tejto haly,“ hovoril ďalej pán Wonka, „nesmel vojsť doteraz nikto, dokonca ani Umpa-Lumpovia.“ Otvoril dvere a vykročil z člna priamo do haly. Štyri deti a ich rodičia ho nasledovali.

„Nič nechytajte!“ upozorňoval ich pán Wonka. „A nič neprevrhňte!“

Charlie Bucket si išiel oči vyočiť, keď si prezeral priestrannú halu, v ktorej sa ocitol. Vyzeralo to tam ako v čarodejníckej kuchyni. Všade okolo neho, na obrovských sporákoch v čiernych kovových kotloch to bublalo a klokotalo, v hrncoch a panviciach to sipelo a prskalo. Podivné železné mašiny kloпали, hučali a fučali, celý strop a steny pokrývali potrubia a trubice. Hala bola plná pary a neodolateľne sladkých a bohatých vôní.

Samotný pán Wonka bol ešte čulejší ako inokedy a každému bolo jasné, že zo všetkých hál v továrni má túto halu najradšej. Poskakoval medzi hrncami, panvicami a čudnými strojmi ako dieťa medzi vianočnými darčekom, nevediac, ktorému má dať prednosť. Zodvihol pokrievku z jedného hrnca a privoňal. Potom odskočil k akémusi sudu, namočil prst do lepkavej žltej tekutiny a ochutnal ju. A zasa odbehol ďalej k jednému zo strojov a pootočil aspoň poltuctom gombíkov tým alebo oným smerom. A už dychtivo pozoroval, čo sa deje za sklenenými dvierkami veľkej pece, mädliač si ruky a hrkútajúc od radosti nad tým, čo tam vidí. Vzápätí už bežal k ďalšiemu stroju, malej lesklej vecičke, ktorá pufkala a pufkala a za každým *puf* z nej do košíka na podlahe vypadlo čosi, čo vyzeralo ako mramorová guľôčka na hranie.

„Nevyčmúľateľná cmúľanka!“ zvolal pán Wonka. „Je to úplná novinka. Vymyslel som ju pre deti, ktoré dostávajú malé vreckové. Dáte si ju do úst a môžete cmúľiť a cmúľiť a cmúľiť, koľko chcete, vôbec nikdy ju nevyčmúľate a vôbec nikdy sa nezmenší. Trvá večne.“

„Ako tá žuvina,“ pripomenula Viola Fialová.

„Vôbec nie ako tá žuvina,“ namietol pán Wonka. „Žuvačka je na žuvanie, cmúľanka na cmúľanie. Keby si skúšala žuvať cmúľanku, vylámala by si si zuby. Nevyčmúľateľná cmúľanka je na cmúľanie, ale nikdy sa nezmenší ani nerozpustí. NIKDY. Teda, aspoň si myslím, že nie. Jednu z nich práve testujú vedľa v skúšobni. Umpa-Lumpa ju cmúľá. Už ju cmúľá bez prestávky takmer rok a stále je rovnako veľká a rovnako dobrá.“

„No a tamto,“ povedal pán Wonka, rezko kráčajúc na druhý koniec haly, „skúšam vyrobiť úplne nový druh karameliek.“ Zastavil sa pri obrovskom kotle plnom hustého lepkavého tmavého sirupu, ktorý vrel a bublal. Charlie sa postavil na špičky a len-len do neho dovidel.

„Stačí trochu sirupu – nezostaneš bez chľpu! Stačí jedna karamelka – narastie ti brada veľká!“ zarecitoval pán Wonka.

„Brada?“ čudovala sa Ruženka Buráková. „Koho tu zaujíma nejaká brada?“

„Veľmi by ti pristala,“ poznamenal pán Wonka. „Zmes na karamelky ešte nie je taká, aká by mala byť. Je príliš silná. Pôsobí príliš rýchlo. Včera som dal z nej ochutnať jednému Umpa-Lumpovi a hneď mu začala rásť hustá brada. A tá brada rástla a rástla, až napokon pokrývala celú dlážku ako hustý chlpatý koberec. Nestačili sme ju

strihať, tak rýchlo rástla. Nakoniec sme museli použiť motorovú kosačku na trávu, aby sme to zvládli. Ale čoskoro bude tá zmes taká, akú ju chcem mať. A potom už nebudú platiť žiadne výhovorky, prečo by chlapci a dievčatká nemali mať brady.

„Ale pán Wonka,“ ozval sa Mike Telle, „chlapci a dievčatá predsa nechcú brady...“

„Neškriep sa, chlapče, prosím ťa, neškriep sa,“ povedal pán Wonka. „Je to obrovská strata vzácneho času! A teraz, tadiaľto, prejdite všetci týmto smerom. Ukážem vám čosi, čo ma naplňuje úžasnou hrdosťou. Ale – buďte naozaj opatrní! O nič nezakopnite, nič neprevrhňte! K ničomu sa nepribližujte!“

Veľký stroj na žuvačku

Pán Wonka viedol skupinku k obrovskému stroju, ktorý stál priamo uprostred výskumno-výrobnej haly. Táto hora lesklého kovu sa týčila ako veža vysoko nad deťmi a ich rodičmi. Z hornej časti stroja vyrastali stovky a stovky tenkých sklenených trubičiek a tie sa potom všetky stáčali smerom nadol a stretávali sa nad obrovskou kruhovitou kaďou veľkou ako bazén.

„Podme na to!“ zvolal pán Wonka a na bočnej strane stroja stlačil tri rozličné gombíky. V nasledujúcej sekunde sa z útrobov stroja ozvalo mocné dunenie, celý sa začal hrozivo triasť a zo všetkých jeho skuliniek začala syčať para. Potom už návštevníci videli, ako sa stovkami sklenených trubíc valí čosi husté a steká dolu do veľkej kade. A farba tej tečúcej hmoty bola v každej trubici iná. Všetky farby dúhy, a ešte mnohé iné, sa potom stretávali vo veľkej kadi. Bol to úchvatný pohľad. Keď už bola takmer plná, pán Wonka stlačil ďalší gombík a prúd tečúcej hmoty sa zastavil. Čľapot prestal a vystriedalo ho svišťanie, to keď sa vo vnútri kade dal do pohybu obrovský mixér a začal premiešavať pestrofarebnú tekutú masu, ako keby to bol zmrzlinový kokteil. Po chvíli sa pestrofarebná masa

začala peniť. Peny pribúdalo, bolo jej vždy viac a viac, začala meniť farbu, z modrej na bielu, z bielej na zelenú a hnedú, potom na žltú a zasa na modrú.

„Dobre sa pozerajte!“ zavolał pán Wonka.

V stroji čosi kliklo a mixér prestal miešať. Potom sa ozval akýsi zvláštny savý zvuk a v nasledujúcej chvíli všetku tú modrú masu z veľkej kade do poslednej kvapky nasalo späť do útrob stroja. Nastalo ticho. Vzápätí stroj niekoľkokrát zahrkotal. A zasa všetko stíchlo. Potom nečakane a neuveriteľne silno zahrčal a zároveň sa z jeho boku vysunula maličká zásuvka (nie väčšia ako na obyčajnom automate). Na nej ležalo čosi malé, sivasté

a tenké a každý si myslel, že je to nepodarok. Vyzeralo to ako pásik obyčajného kartónu.

Deti a ich rodičia tam len tak stáli a hľadeli na bezfarebný kúsok čohosi, čo ležalo v zásuvke.

„A to je *všetko?*“ spýtal sa Mike Telle znechutene.

„To je všetko!“ povedal pán Wonka a s hrdosťou si prezeral svoj výrobok. „Vie niekto, čo to je?“

Nik sa neozval. Potom, po chvíli, Viola Fialová, tá strelená milovníčka žuvačiek, vzrušene vykričla: „Namojdušu, to je žuvina! Kus žuviny!“

„Máš pravdu,“ potvrdil pán Wonka a rázne potľapkal Violu po chrbte. „Je to kúsok žuvacej gummy. Kúsok tej *najfantastickejšej, najneuveriteľnejšej a najsenzačnejšej* žuvačky na svete!“

Zbohom, Viola

„Táto žuvačka,“ vysvetľoval pán Wonka, „je môj najnovší, najvýznamnejší a najúžasnejší vynález! Je to žuvačkové jedlo! Je to... je to... je to... trojchodová večera! Tento malý kúsok žuvačky, ktorý tu vidíte, je trojchodová večera, nič viac a nič menej!“

„Čo sú to za nezmysly?“ krútil hlavou jeden z otcov.

„Drahý pane,“ vysvetľoval ďalej pán Wonka, „keď uvediem tento výrobok do predaja, všetko sa zmení. Bude koniec všetkým kuchyniam! Koniec vyváraniu! Koniec nákupom! Žiadne nákupy mäsa a iných potravín! Pri jedle nebude treba používať príbory. Žiadne taniere! Žiadne špinavé riady! Žiadne odpadky! Žiadny neporiadok! Nič! Stačí kúsok Wonkovej zázračnej žuvačky – na raňajky, obed a večeru! Napríklad, tento kúsok žuvačky, čo som práve vyrobil, obsahuje paradajkovú polievku, hovädziu pečienku a čučoriedkový koláč. Ale môžete si dať prakticky čokoľvek iné, na čo máte chuť.“

„Ako tomu mám rozumieť, že obsahuje paradajkovú polievku, hovädziu pečienku a čučoriedkový koláč?“ spýtala sa Viola Fialová.

„Keby si ju začala žuvať,“ odpovedal pán Wonka, „chutila by presne tak. Je to neuveriteľné! Priam by si cítila, ako ti jedlo schádza dolu hrdlom až do žalúdka. Dokonale by si cítila jeho chuť. A dokonca by ti naplnilo bruško. Nasýtilo by ňa. Nie je to úžasné?“

„To nie je možné!“ krútila hlavou Ruženka Buráková.

„Ale tak či tak, je to žuvačka,“ rozkrikovala sa Viola Fialová. „A ak je to žuvačka a dá sa žuvať, tak patrí *mne!*“ Rýchlo vytiahla z úst svoju žuvačku, tú ktorá prekonala svetový rekord, a nalepila si ju za ľavé ucho. „Sem s tou zázračnou žuvinou, pán Wonka,“ povedala. „Vyskúšame, či funguje.“

„Ale Viola!“ upozorňovala ju pani Fialová, jej mama. „Neurob nejakú hlúposť, Viola!“

„Chcem tú žuvinu!“ naliehala Viola. „Chcem ju! Čo je na tom hlúpe?“

„Bol by som radšej, keby si to nerobila,“ odhovárал ju pán Wonka miernym hlasom. „Vieš, nie je ešte celkom taká, aká by mala byť. Jednu alebo dve veci treba...“

„Prestaňte s tými rečičkami!“ zahriakla ho Viola a skôr než jej v tom mohol pán Wonka zabrániť, vystrčila ruku, schmatla ten kúsok žuvačky, ktorý bol v zásuvke, a rýchlo si ho vložila do úst. V nasledujúcej chvíli už jej dobre trénované čeľuste, pevné ako kliešte, začali usilovne spracovávať žuvačku.

„Nerob to!“ upozorňoval ju pán Wonka.

„Neuveriteľné!“ rozplývala sa Viola. „Paradajková polievka! Horúca, krémová, lahodná! Cítim, ako mi tečie dolu hrdlom!“

„Prestaň s tým!“ varoval ju pán Wonka. „Žuvačka ešte nie je hotová. Nie je taká, aká by mala byť.“

„Ale je!“ tvrdila Viola. „Vôbec nič jej nechýba. Funguje nádherne. Ach, aká fantastická polievočka!“

„Vypluj tú žuvačku!“ prikázal jej pán Wonka.

„Už sa to mení!“ oznamovala Viola. „Prichádza druhý chod. Hovädzia pečienka! Jemná a šľavnatá! Ach, tá chuť! Aj opekané zemiačky sú fantastické! Chrumkavé a poliate maslom!“

„No toto! Aké interesantné!“ povedala pani Fialová. „Si šikovné dievča, Viola!“

„Žuj, dievčatko, žuj!“ povedal pán Fiala. „Neprestávaj! Toto je slávny deň našej rodiny! Naše malé dievčatko je prvou ľudskou bytosťou na svete, ktorá má možnosť ochutnať žuvačkové jedlo.“

Každý upieral zrak na Violu Fialovú a ona tam stála a žuvala tú výnimočnú žuvačku. Malý Charlie Bucket bol ako začarovaný, nemohol odtrhnúť oči od jej veľkých mäsitých pier, ktoré sa pri žuvaní roztvárili a zasa zotvárali. Dedo Jozef stál vedľa neho a vyjavene hľadel na dievča. Pán Wonka si nervózne mädlil ruky a ustavične opakoval: „Nie, nie, nie! Nie je to pripravené! Ešte to nie je to pravé! Nemala by si to žuvať!“

„Čučoriedkový koláč s krémom!“ vykrikla Viola. „Už je tu! Mňam, nemá chybu! Je vynikajúci! Mám taký pocit, akoby som ho naozaj mala v ústach! Akoby som prehltnúvala plné lyžičky toho najchutnejšieho čučoriedkového koláča na svete!“

„Preboha, dieťa!“ skríkla odrazu pani Fialová, hľadiac na Violu. „Čo to máš s nosom?“